

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

21 november 2008

21 novembre 2008

ALGEMENE BELEIDSNOTA (*)

**van de Staatssecretaris voor Gezinsbeleid,
Melchior Wathelet**

NOTE DE POLITIQUE GÉNÉRALE (*)

**du Secrétaire d'État à la Politique
des Familles, Melchior Wathelet**

Voorgaande documenten:

Doc 52 **1529/ (2008/2009):**
001 tot 026: Beleidsnota's.

(*) Overeenkomstig artikel 111 van het Reglement.

Documents précédents:

Doc 52 **1529/ (2008/2009):**
001 à 026: Notes de politique générale.

(*) Conformément à l'article 111 du Règlement.

cdH	:	centre démocrate Humaniste		
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams		
Ecolo-Groen!	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen		
FN	:	Front National		
LDD	:	Lijst Dedecker		
MR	:	Mouvement Réformateur		
N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie		
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten		
PS	:	Parti Socialiste		
sp.a+VI.Pro	:	Socialistische partij anders + VlaamsProgressieven		
VB	:	Vlaams Belang		

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 52 0000/000 :	Parlementair document van de 52 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 52 0000/000 :	Document parlementaire de la 52 ^{ème} législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)
CRABV :	Beknopt Verslag (blauwe kaft)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (couverture bleue)
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)
PLEN :	Plenum	PLEN :	Séance plénière
COM :	Commissievergadering	COM :	Réunion de commission
MOT :	moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)	MOT :	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Bestellingen :	Commandes :
Natieplein 2	Place de la Nation 2
1008 Brussel	1008 Bruxelles
Tel. : 02/ 549 81 60	Tél. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be	www.laChambre.be
e-mail : publicaties@deKamer.be	e-mail : publications@laChambre.be

De regering heeft de wens geuit dat de gezinnen een belangrijk element vormen van haar beleid. In het gezin, onder welke vorm dan ook, vindt de eerste socialisatie van het individu plaats, het is de plek waar mensen evolueren, elkaar tegenkomen en ontmoeten, en waar elke persoonlijkheid zich kan ontwikkelen.

Het is bijgevolg primordiaal dat aan deze gezinnen, welke hun samenstelling en specificiteit ook moge zijn, de mogelijkheid wordt geboden om samen te kunnen leven.

In deze moeilijke periode is het meer dan ooit van groot belang dat de gezinnen over de nodige middelen kunnen beschikken om hen de bestaans- en verwezenlijkingmogelijkheid te bieden. Gezinnen dienen over voldoende koopkracht te beschikken om hun plaats te vinden in de maatschappij.

De gezinnen hebben eveneens nood aan tijd om elkaar te zien, te spreken, te verstaan en te begrijpen. De federale regering wil de gezinnen de mogelijkheid bieden aan de jongsten waarden, zin en de nodige maturiteit door te geven opdat ze zich in onze maatschappij zouden kunnen ontwikkelen.

De regering heeft ook de plicht zoveel mogelijk kansen te geven aan de gezinsstructuren, welke hun specificiteit ook zij. Er bestaan meer en meer eenoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, kinderen die het geluk niet kennen twee ouders te hebben, kinderen die in een gastgezin leven ... Het is essentieel dat de regering deze ongelijkheden wegwerkt door het huidig systeem aan te passen aan alle gezinnen, waarbij ook de principes van de gendermainstreaming ingeschakeld kunnen worden.

1. Het beroepsleven en het gezinsleven verzoenen

Zelfs op Europees niveau is men van mening dat de gezinnen meer dan ooit behoefte hebben om geholpen, gesteund en gewaardeerd te worden. De laatste Europese top met de ministers van gezinnen of werk hebben een hoofdstuk aan hun reflexies gewijd. Een ontwerp van uitbreidingsrichtlijn van de minima van moederschapsverloven werd eveneens op het niveau van de commissie uitgewerkt.

Of het nu gaat over de demografische kwestie, de inzetbaarheid van vrouwen, de gelijkheid tussen mannen en vrouwen of de mogelijkheid voor de gezinnen om zich helemaal te kunnen wijden aan de opvang en de integratie van het kind in de maatschappij: al deze elementen wijzen erop dat een verzoening tussen beroeps- en gezinsleven absoluut noodzakelijk is.

Le projet de législature du gouvernement a voulu que les familles soient un élément important de sa politique. La famille, quelle que soit la forme qu'elle prend, est le premier lieu de socialisation de l'individu, un endroit où les personnes évoluent, se croisent, se rencontrent, et permettent à chacune des personnalités de se développer.

Il est dès lors primordial de permettre à ces familles, quelles que soient leur composition, leur spécificité, de pouvoir disposer de moyens et de temps pour vivre ensemble.

Plus que jamais pendant cette période difficile, est il important pour que les familles puissent exister et se réaliser, de leur permettre de disposer des moyens nécessaires. Les familles ont besoin d'un pouvoir d'achat suffisant pour pouvoir trouver leur place dans la société.

Les familles ont également besoin de temps pour se parler, se comprendre, se voir et s'entendre. Le gouvernement fédéral veut donner aux familles la possibilité de transmettre aux plus jeunes des valeurs, du sens et la maturité nécessaire pour qu'ils puissent se développer dans notre société.

Le gouvernement se doit également de donner un maximum de chances aux structures familiales, quelles que soient leurs spécificités. Il existe de plus en plus de familles monoparentales, de familles recomposées, d'enfants qui n'ont pas la chance d'avoir deux parents, d'enfants qui vivent en famille d'accueil ... Il est essentiel que l'État permette à ces inégalités de s'effacer - tout en mettant en œuvre dans ce domaine également les principes du gendermainstreaming - en adaptant nos systèmes à toutes les familles.

1. Concilier vie professionnelle et vie de famille

Même le niveau européen considère que les familles ont plus que jamais besoin d'être aidées, soutenues et considérées. Les derniers sommets des ministres de la famille ou de l'emploi y ont consacré un chapitre de leurs réflexions. Un projet de directive d'extension du minima de congé de maternité a également été élaboré au niveau de la Commission.

Que ce soit sous l'angle de la question démographique, de l'employabilité des femmes, de l'égalité entre les genres ou pour permettre aux familles de jouer pleinement leur rôle d'accueil et d'insertion de l'enfant dans la société, tous ces acteurs reconnaissent qu'une conciliation est indispensable entre la vie professionnelle et la vie familiale.

In deze zin zal ik, in samenwerking met de Minister van Sociale Zaken en de Minister van Werk, die instaat voor de dialoog met de sociale partners, de uitwerking van de recentelijk bepaalde versoepelingen inzake ouderschaps-, vaderschaps- en moederschapsverlof verderzetten. Hetzelfde geldt voor het pleegverlof.

Ook moeten onderzoek, studies, enquêtes en sensibilisering het mogelijk maken een duidelijker beeld te geven van de wetswijzigingen die moeten gebeuren en die de culturele veranderingen moeten ondersteunen, onder meer in de taakverdeling tussen mannen en vrouwen.

A. Meer toegankelijke bijkomende verloven

De huidige vergoeding van het ouderschapsverlof is ontoereikend opdat alle ouders ervan zouden kunnen genieten. De vergelijking met andere landen van de Unie toont aan dat, indien men echt een wijziging wil doorvoeren in de ouderlijke rollenverdeling tussen partners, het bedrag van het vervangingsinkomen primordiaal is, evenals de duur van het ouderschaps- en vaderschapsverlof.

De laatste weken van het moederschapsverlof zijn recent zodanig ingedeeld om de werkneemster toe te laten op haar verzoek het werk op een flexibelere manier te hernemen. Ook het vaderschapsverlof en het tijdskrediet werden versoepeld wat betreft de periodes wanneer deze genomen kunnen worden.

– vaderschap: 10 dagen die vroeger binnen de 30 dagen na de geboorte genomen moesten worden, nu binnen de 4 maanden.

– tijdskrediet: tot het kind de leeftijd van 12 jaar bereikt (vroeger 6)

Maar geen enkele transfer van verloven naar de partner dwingt deze ertoe om reeds heel vroeg deel te nemen aan de opvang van het kind.

België blijft één van de Europese landen waar de duur van het ouderschapsverlof het kortst is en waar de vaders hier het minst beroep op doen. Er moet dus dwingend nagedacht worden over de verbetering van de toegang tot ouderschapsverlof alsook aan de acties die ondernomen moeten worden tegenover de werkgevers om deze verlofaanvragen niet te belemmeren.

Het adoptieverlof zou eveneens gemodificeerd en verlengd moeten worden teneinde, op termijn, te leiden tot dezelfde duurtijd als het moederschapsverlof. Het is

C'est en ce sens que je poursuivrai la mise en œuvre, en collaboration avec la Ministre des Affaires Sociales et la Ministre de l'Emploi qui assure le dialogue avec les partenaires sociaux, de nouvelles flexibilités en matière de congés parentaux, paternels et de maternité décidés récemment. Il en sera de même pour le congé d'accueil.

D'autres parts, des actions de recherche, études, enquêtes et sensibilisation doivent permettre de définir plus précisément les modifications législatives à entreprendre et à soutenir les changements culturels, notamment dans le partage des tâches entre les genres.

A. Des congés renforcés plus accessibles

La rémunération actuelle du congé est insuffisante pour permettre à tous les parents d'en bénéficier. La comparaison avec d'autres pays de l'Union montre que si l'on veut vraiment implémenter une modification du partage des rôles parentaux entre partenaires, la question du montant de l'allocation de remplacement est primordiale autant que la durée des congés parentaux et paternels.

Les dernières semaines des congés de maternité viennent d'être aménagées pour permettre à la travailleuse, à sa demande, de reprendre le travail d'une manière plus flexible. De même, le congé de paternité et le crédit-temps viennent d'être assouplis quant aux périodes pendant lesquelles ils peuvent être pris:

– paternité: 10 jours à prendre autrefois dans les 30 jours après naissance, maintenant dans les 4 mois

– crédit-temps: jusqu'à l'âge de 12 ans de l'enfant (au lieu de 6 autrefois)

Mais aucun transfert vers le conjoint n'incite celui-ci à participer très tôt à l'accueil de l'enfant.

La Belgique reste l'un des pays européens où la durée du congé parental est la plus courte et où les pères en prennent la moins grande part. Il est donc impératif de réfléchir à l'amélioration de l'accès au congé parental ainsi qu'aux actions à entreprendre vis-à-vis des employeurs pour que ces demandes ne soient pas freinées.

Le congé d'adoption devrait également être modalisé et allongé afin de tendre, à terme, à la même durée que le congé de maternité. Il est également indispensable de

eveneens noodzakelijk om een denkpiste te lanceren over een grotere flexibiliteit in de weken adoptieverlof die ter beschikking gesteld worden van de ouders. Een reflectie legt zich eveneens op inzake de evolutie van het aantal weken verlof in functie van de leeftijd van het kind. Is het wel degelijk de leeftijd van het kind die het aantal weken adoptieverlof moet bepalen?

Ook dient er bijzondere aandacht besteed te worden aan het rouwverlof, dat de gezinnen de mogelijkheid moet geven deze pijnlijke momenten op een meer aanvaardbare manier te verwerken. De Senaat heeft hieromtrent een reeks hoorzittingen gelanceerd waarin het belang van dit rouwverlof ook benadrukt werd.

Het voorstel voor bijkomende verloven verhoogt de noodzaak van een harmonisatie en vereenvoudiging van de verschillende huidige reglementeringen.

In deze zin dient er, in samenwerking met de Ministers van Werk en Sociale Zaken, en de sociale partners, een overleg georganiseerd worden over deze verschillende verbeteringen en hun toepassing, na evaluatie van het gebruik van de huidige verlofregelingen.

B. Loopbaanrekening

In het kader van de flexibilisering van de bestaande verloven, steun ik ten volle elk initiatief van de Minister van Werk om een systeem van «loopbaanrekening» op te starten.

Deze loopbaanrekening zou kunnen toelaten het toevoegen van de bestaande rechten voor ogen te houden en hun versterking inzake familiaal verlof om aldus in gebeurlijk geval te komen tot een notie «recht op een gezinstijdscrediet» dat over de gehele loopbaan gespreid kan worden.

C. Een voor elkeen toegankelijk en kwalitatief kinderonthaalverblijf

Via de begeleide onthaalmoeders wordt een zeer groot aantal beschikbare plaatsen aangeboden. Sinds 2003 hebben deze onthaalmoeders een specifiek en gedeeltelijk statuut. Zij hebben echter nog steeds geen recht op werkloosheidsuitkeringen, een herwaardering van de anciënniteit, erkenning van de gevolgde opleidingen, vergoeding van opleidingsdagen, betaald verlof en vakantiegeld... Dit komt de verhoging van het aantal beschikbare plaatsen via dit systeem niet ten goede.

lancer une réflexion sur une plus grande flexibilité des semaines mises à disposition des parents concernant le congé adoption. Une réflexion s'impose également quant à l'évolution du nombre de semaines de congé en fonction de l'âge de l'enfant. Est-ce bien l'âge de l'enfant qui doit déterminer le nombre de semaines du congé d'adoption?

Une attention particulière doit aussi être accordée au congé de deuil qui doit permettre aux familles de vivre d'une manière plus acceptable ces moments pénibles. Le Sénat a lancé une série d'auditions sur le sujet pendant lesquelles l'importance de ce congé de deuil a également été soulignée.

La proposition de renforcement des congés accroît la nécessité d'une harmonisation et d'une simplification des différentes réglementations existantes.

C'est dans ce sens, en collaboration avec la Ministre de l'Emploi, la Ministre des Affaires Sociales, et les partenaires sociaux, qu'une concertation sur ces différentes améliorations et leur mise en œuvre doit être organisée après évaluation de l'utilisation des systèmes de congé existants.

B. Compte carrière

Dans le cadre de la flexibilisation des congés existant, je soutiendrai toute initiative de la Ministre de l'Emploi visant à mettre sur pied un système de «compte carrière».

Ce compte carrière pourrait notamment permettre d'envisager l'addition des droits existants et leur renforcement en matière de temps de congé familial en vue d'arriver, le cas échéant, à une notion de «droit à un crédit-temps familial» à aménager au long de sa carrière.

C. Un accueil de l'enfance accessible à tous et de qualité

Un très grand nombre de places d'accueil est offert au travers des accueillantes encadrées. Depuis 2003, un statut social spécifique et partiel leur est attribué. Mais elles n'ont toujours pas droit aux allocations de chômage, à la valorisation de l'ancienneté, à la reconnaissance des formations suivies, à la rémunération des journées de formation, aux congés payés, au pécule de vacances ... Cela ne favorise pas l'augmentation des places disponibles via ce système.

In overleg met de betrokken Ministers en op basis van een samenwerkingsakkoord, ondersteun ik het doel van de Minister van Werk om een realistische kalender op te stellen om te evolueren tot een volledig werknemersstatuut met de volgende twee punten:

- een volledige sociale dekking,
- een volwaardig arbeidscontract met een vast loon.

Professioneel leven en gezinsleven verzoenen betekent ook dat kinderonthaal op financieel vlak mogelijk moet zijn voor de ouders. De regering dient dus denkpluist uit te werken die zouden kunnen leiden tot een vermindering van de onthaal- en toezichtkosten, ofwel door aftrekbaarheid, ofwel door uitbreiding van de aangeboden diensten via bijvoorbeeld de sociale Maribel of elk ander tewerkstellingssysteem.

2. Gezinnen en Justitie

De regering heeft een serie aanpassingen, evaluaties en wijzigingen aangekondigd om tot een betere relatie te komen tussen de gezinnen en justitie.

Uit de oprichting van de subcommissie familierecht blijkt dat het Parlement dezelfde intentie heeft.

Ik wil derhalve, samen met het Parlement en in nauwe samenwerking met de Minister van Justitie die deze doelstelling deelt, de nodige wetgevende evoluties analyseren en confectioneren.

A. Objectivering van de onderhoudsuitkeringen

Het bepalen van de onderhoudsuitkeringen vormt één van de steeds terugkerende familiale conflictbronnen. Het niet-betalen van deze uitkering is vaak te wijten aan een meningsverschil omtrent het bedrag dat soms zonder al te veel uitleg door de magistraten is bepaald, en dat vergeleken met andere schuldenaren onbegrijpelijk lijkt.

Het is bijgevolg belangrijk de berekening objectieverbaar te maken en het werk van de magistraten te vergemakkelijken. Een belangrijk Parlementair werk vond zopas plaats rond deze kwestie. Ik wil deze werken ondersteunen door een berekeningsmethode ter beschikking te stellen van zowel de magistraten en de bemiddelaars, als de individuen. Laten we immers niet vergeten dat meer dan 75% van de scheidingen afgesloten wordt door middel van overeenkomsten tussen de partijen.

En accord avec les Ministres concernés et sur base d'un accord de coopération, je ne pourrai que soutenir l'action de la Ministre de l'Emploi visant à établir un calendrier réaliste d'élaboration d'un statut complet de travailleurs salariés comprenant deux points:

- une couverture sociale complète,
- un véritable contrat de travail accompagné d'un salaire fixe.

Concilier les temps c'est aussi permettre aux parents de bénéficier d'un accueil de l'enfant accessible financièrement parlant. Le gouvernement se doit donc de réfléchir à des pistes permettant une diminution des frais d'accueil et une meilleure flexibilité et accessibilité des gardes d'enfants, soit par la déductibilité, soit par extension des services proposés via par exemple le Maribel social ou tout autre système de mise à l'emploi.

2. Familles et Justice

Le gouvernement a annoncé une série d'adaptations, d'évaluations et de modifications pour que la relation entre les familles et la justice soit améliorée.

Le Parlement semble avoir signifié la même volonté en reconduisant une Commission droit de la famille.

J'ai dès lors comme volonté de travailler avec le Parlement, en étroite collaboration avec le Ministre de la Justice qui partage cet objectif, en vue d'analyser et de confectionner les évolutions législatives nécessaires.

A. L'objectivation des pensions alimentaires

Une des sources de conflits familiaux à répétitions réside dans la détermination des pensions alimentaires. Les défauts de paiements sont en partie alimentés par une non adhésion au montant déterminé parfois sans grande explication par les magistrats et rendu plus incompréhensible par les comparaisons avec d'autres débiteurs.

Il importe donc de rendre le calcul objectivable et de faciliter le travail des magistrats. Un travail parlementaire important vient de se tenir sur cette question. Je compte soutenir ces travaux en activant la mise à disposition d'une méthode de calcul tant envers les magistrats et médiateurs que des individus. N'oublions pas en effet que plus 75% des séparations se concluent par des conventions entre parties.

B. Rechetrlijke organisatie: een Familierecht-bank

Sinds te lange tijd is de versnippering van bevoegdheden in familiezaken tussen de vrederechter, de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, de burgerlijke rechtbank en de jeugdrechtbank nadelig voor de behandeling van de zaken en doet het de inspanningen teniet ingevolge nutteloze controverses, waarvan de rechtszoekende echt het slachtoffer is.

Voor eenzelfde situatie (de echtscheiding is op dit vlak het meest sprekende voorbeeld) dienen verschillende magistraten op grond van de bevoegdheidsregels en de vordering van de partijen, verschillende aspecten te behandelen van eenzelfde zaak die dikwijls nochtans nauw verband houden met elkaar. De procedures die ze toepassen kunnen verschillen, de beslissingen die ze nemen kunnen elkaar tegenspreken en plaatsen de rechtszoekende in een vaak verwarrende situatie, die mogelijk nog meer gespannen of dramatisch is dan voorheen.

De rechtzoekende dienen zo goed als mogelijk te worden geholpen in hun familierelaties, en dit des te meer wanneer deze aanleiding geven tot conflicten of dreigen te verslechteren.

In het kader van een doorgedreven specialisatie van de rechtbanken, ligt sedert vele jaren het voorstel van een Familierechtbank op tafel. De werken van de Hoge Raad voor de Magistratuur dringen hier opnieuw op aan in het kader van de reorganisatie van het rechterlijke landschap. Een werkgroep zal onder mijn impuls worden opgericht om dit idee ten uitvoer te leggen in een concept dat past in onze huidige en toekomstige organisatie, volgens de 4 volgende hoofdlijnen:

1) Er zal worden nagegaan hoe de bestaande versnippering van bevoegdheden inzake gezinsconflicten kan worden weggewerkt en of er een grotere eenvormigheid mogelijk is, in het voordeel van de rechtzoekende;

2) Een versoepeling van de procedure door een veelvuldiger gebruik van het verzoekschrift (rekening houdende met budgettaire beperkingen), gelijktijdige behandeling van het geschil in kort geding en het eigenlijke geschil ten gronde, ruimere onderzoeksmiddelen alsook de uitgesproken aanmoediging van de verzoenings- en bemiddelingsprocedure;

3) Een doorgedreven specialisatie van de magistraten die deel uitmaken van deze afdeling familiezaken, met bijzondere aandacht voor de psycho-socio-pedagogische aspecten van gezinsconflicten;

B. L'organisation judiciaire: un Tribunal de la famille

Depuis trop longtemps, l'éclatement des compétences familiales entre le juge de paix, le président du tribunal de première instance, le tribunal civil et le juge de la jeunesse nuit au traitement des affaires et épuise les efforts par des controverses stériles, au plus grand préjudice du justiciable.

Pour une même situation (l'exemple du divorce est le plus parlant à cet endroit), plusieurs magistrats seront, au gré des règles de compétence et de l'action des parties, appelés à traiter différents aspects, souvent très liés, d'une même affaire. Les procédures qu'ils appliquent sont éventuellement différentes, les décisions qu'ils rendent risquent la contradiction et placent le justiciable dans une situation souvent inextricable, voire encore plus tendue ou dramatique qu'auparavant.

Il importe d'aider au mieux les justiciables dans leurs relations familiales d'autant plus lorsque celles-ci se cristallisent en conflits ou courent le risque de se dégrader.

Dans le cadre d'une plus grande spécialisation des tribunaux, un Tribunal de la Famille est proposé depuis de nombreuses années. Les travaux du Conseil Supérieur de la Magistrature le préconisent à nouveau dans le cadre de la réorganisation du paysage judiciaire. Un groupe de travail sera créé sous mon impulsion afin de mettre cette idée en œuvre dans un concept adéquat à notre organisation actuelle et à son devenir selon les 4 axes suivants:

1) L'examen des conditions de suppression de l'actuel éparpillement des compétences en matière de conflits familiaux sera réalisé afin de déterminer les possibilités d'uniformisation au profit des justiciables;

2) Un assouplissement de la procédure dans le sens d'un développement de l'usage de la requête (tenant compte des contraintes budgétaires), le cumul du fond et du référé, l'utilisation des moyens d'investigation les plus larges, un encouragement marqué au recours à la conciliation et à la médiation;

3) Une plus grande spécialisation des magistrats qui composeraient cette section famille, avec une attention particulière pour les aspects psychosociaux et pédagogiques des conflits familiaux;

4) De mogelijkheid om zittingen met gesloten deuren toe te passen voor alle gezinszaken, rekening houdende met het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, het Kinderrechtenverdrag en onze Grondwet.

C. Het familierecht

Het regeerakkoord somt een reeks initiatieven op onder meer met betrekking tot: een juridisch statuut voor pleeggezinnen en zorgouders, zonder afbreuk te doen aan het juridisch en/of biologisch ouderschap; de procedure van vereffening-verdeling; de rechtspositie van minderjarigen; het spreekrecht voor kinderen onder de 12 jaar; het principe van zittingen met gesloten deuren in gezinszaken; de juridische bescherming van de kwetsbare personen of personen met een mentale handicap, de gezinsbemiddeling; de hervorming van het erfrecht in het kader van de evolutie van de samenleving en de actualisering van het Burgerlijk Wetboek.

Bepaalde wetten zijn op dit ogenblik het voorwerp van procedures voor het Grondwettelijk Hof. We dienen deze op te volgen en de gevolgen ervan in ons recht om te zetten.

Ik wens hierbij de nadruk te leggen op de dossiers die dit jaar in de eerste plaats zullen worden opgevolgd.

C.1. De verdere uitwerking van alternatieve vormen van geschillenbeslechting in gezinszaken

De voordelen van de bemiddeling zijn onbetwistbaar: ze helpt de partijen in het zoeken naar een akkoord waarin elk van hen zich kan vinden en dat ze derhalve beter zullen naleven. Bemiddeling beperkt ook het risico op gerechtelijke beslissingen die niet aangepast zijn. Zij biedt meer kans op snellere beslissingen en beslissingen op maat en stelt een einde aan aanslepende gerechtelijke procedures. Bovendien is ze veelal minder kostelijk dan een gerechtelijke procedure.

De echtgenoten of partners die met elkaar in een conflict verwickeld zijn, moeten in de mate van het mogelijke ertoe aangezet worden om, via bemiddeling of verzoening, tot een akkoord te komen en zo een pijnlijke gerechtelijke procedure te vermijden. Conflicten tussen echtgenoten of partners raken hen persoonlijk maar kunnen ook een negatieve impact hebben op de ontwikkeling van de kinderen. Opdat zij in gezamenlijke verantwoordelijkheid de opvoeding van hun kinderen verder ter harte kunnen nemen, is er een minimale verstandhouding nodig tussen de gescheiden ouders.

4) La possibilité de généraliser le huis-clos pour les audiences en matière familiale, d'une manière qui soit compatible avec les exigences de la Convention européenne de sauvegarde des droits de l'homme et des libertés fondamentales, de la Convention des droits de l'Enfant et de notre Constitution.

C. Le droit de la famille

La déclaration de gouvernement cite une série d'initiatives notamment dans les matières suivantes: la création d'un statut juridique pour les familles d'accueil et les parents sociaux sans porter préjudice à la parenté juridique et/ou biologique; la procédure de liquidation partage; le statut juridique des mineurs; le droit d'expression des mineurs de moins de 12 ans; le principe des audiences à huis clos en matière familiale; la protection juridique des personnes vulnérables ou handicapées mentales; la médiation familiale; la réforme du droit successoral dans le cadre des évolutions sociétales; l'actualisation du code civil.

Notons enfin que, certaines législations font actuellement l'objet de procédures devant la Cour Constitutionnelle. Il nous incombe de suivre ces procédures et d'en transposer dans notre droit, les conséquences.

Je souhaite ici mettre l'accent sur les dossiers qui seront prioritairement poursuivis cette année.

C.1. Développer des modes alternatifs de règlement des conflits familiaux

Les avantages de la médiation sont incontestables: la médiation aide les parties à trouver un accord auquel chacune d'entre elles adhère et qu'elles respecteront dès lors plus facilement. Elle permet de réduire le risque de décisions judiciaires inadaptées. Elle offre aux parties une prise de décision plus rapide et sur mesure et met fin aux procédures judiciaires interminables. Par ailleurs, son coût est souvent moins élevé qu'une procédure judiciaire.

Il convient en effet dans la mesure du possible de chercher à inciter les conjoints ou les partenaires en conflit à trouver, par la médiation ou la conciliation, un accord afin d'éviter une procédure judiciaire douloureuse. Les conflits entre conjoints ou partenaires les affectent personnellement mais peuvent aussi retentir de manière négative sur l'éducation des enfants. Une entente minimale est nécessaire entre les parents séparés pour qu'ils puissent continuer d'assumer en pleine coresponsabilité l'éducation de leurs enfants.

Desalniettemin is bemiddeling onvoldoende gekend bij het publiek. Het is dan ook van belang dat de mensen die een vordering instellen voor de familierechtbank systematisch voorafgaandelijk geïnformeerd worden over de mogelijkheden tot bemiddeling. Ik zal in deze zin de mogelijkheden van een informatiecampaignedieromtrent bestuderen. Deze reflectie betreffende de voorlichting over bemiddeling zal deel uitmaken van de werken voor de Familierechtbank.

C.2. Vechten tegen kinderontvoeringen

De problematiek van de kinderontvoeringen is heel complex, vooral in geval van een internationale ontvoering. Het kind wordt brutaal gedropt in een land, een cultuur, een taal die het niet kent. De «ouder-slachtoffer» heeft geen enkel contact meer met het kind en wordt soms gedemoniseerd.

Jaarlijks doen er zich ongeveer 400 nieuwe gevallen van kinderontvoering voor in België. Maar de evaluatie van deze cijfers blijft onzeker. Er zal dus snel een statistische werkgroep worden opgericht.

Verder wordt er, op initiatief van de verschillende betrokken FOD's, gewerkt aan de verbetering van de organisatie van de federale aanspreekpunten, ingevolge de interpellaties van de ouders die het slachtoffer zijn geworden van internationale kinderontvoeringen. Ik neem actief deel aan deze taak, in nauwe samenwerking met de Ministers van Justitie en Buitenlandse Zaken.

De ouders-slachtoffers zal gevraagd worden te blijven deelnemen aan de evaluatie van dit systeem.

Advocaten en magistraten zullen een gepaste vorming krijgen.

Ook de federale politie en de diensten die verondersteld worden binnen de eerste uren na de ontvoering gecontacteerd te worden, zullen beter worden voorgelicht over de kinderontvoeringen.

We zullen de mogelijkheid onderzoeken om in het land van opvang waar het noodzakelijk is het exequatur toe te kennen aan vonnissen inzake omgangsrecht die in België zijn uitgebracht en uitgesproken, en dit vooraleer een omgangsrecht wordt verkregen en uitgevoerd.

Tenslotte blijf ik deze kwestie hoog op de agenda van de Europese Raad voor het Gezin plaatsen, per definitie internationaal en dus Europees. Een centralisatie van de «best-practices» van elk land en een verbetering van de bemiddeling vanuit het Europees Parlement kunnen bepaalde oplossingen bieden in het kader van het beheer van deze pijnlijke dossiers.

Pourtant, la médiation est méconnue du public. Il importe à cet égard que les citoyens, amenés à intenter une action devant le tribunal en matière familiale, soient informés au préalable de manière plus systématique de l'existence de la médiation. J'étudierai donc la faisabilité d'une campagne d'information en ce sens. Cette réflexion sur l'information à la médiation sera intégrée aux travaux sur le Tribunal des familles.

C.2. Lutter contre les rapt parentaux

La question du rapt parental est extrêmement complexe, surtout lorsqu'il s'agit d'un enlèvement international. En effet, l'enfant se retrouve brutalement plongé dans un pays, une culture, une langue qu'il ne connaît pas. Le «parent victime» n'a plus aucun contact avec l'enfant, il est parfois diabolisé.

On comptabilise environ 400 nouveaux cas de rapt parentaux par an en Belgique. Mais l'évaluation de ces chiffres demeure incertaine. Un groupe de travail statistique sera donc mis en place très rapidement.

D'autre part, suite aux interpellations des parents victimes de rapt internationaux, des améliorations de l'organisation des points de contacts fédéraux sont en cours à l'initiative des SPF concernés. Je participerai activement à cette tâche en étroite collaboration avec les Ministres de la Justice et des Affaires Étrangères.

Les parents victimes continueront à être invités à participer à l'évaluation permanente du dispositif.

Les avocats et les magistrats bénéficieront d'une formation adéquate.

La police fédérale sera aussi mieux éclairée quant à la réalité du rapt parental, de même que les différents services susceptibles d'être contactés dans les premières heures de l'enlèvement.

On examinera la possibilité de prévoir l'exequatur du jugement de garde émis et rendu en Belgique dans l'éventuel pays d'accueil et ce, avant l'obtention et la réalisation de tout droit de visite.

Je continuerai, enfin, à mettre à l'ordre du jour du Conseil Européen Famille cette question, par essence internationale et donc européenne. Une centralisation des «best-practices» de chaque pays et une amélioration de la médiation au niveau du Parlement Européen peuvent apporter certaines réponses dans le cadre de la gestion de ces dossiers douloureux.

C.3. Een statuut voor pleegouders

Wanneer een kind onttrokken dient te worden aan diens familiale omgeving, kan het geplaatst worden in een instelling of in een pleeggezin. Vandaag leven een groot aantal geplaatste kinderen in een pleeggezin. Deze moeten in deze taak ondersteund worden met behulp van alledaagse faciliteiten die de stigmatisering van het geplaatste kind tegengaan.

Denkwerk in overleg met alle actoren van de pleegzorg, zal moeten leiden tot het invoeren van een statuut voor de pleeggezinnen. Dit statuut moet in het verlengde liggen van de aanbeveling R (87)6 van de Raad van Europa. Het moet kaderen in het hoger belang van het kind en de soms van elkaar verschillende belangen van de actoren in de pleegzorg met elkaar verzoenen, vooral deze van de ouders van het kind en van de pleegouders.

Dit statuut zou onder tot doel hebben:

- Bepaalde aspecten van het ouderlijk gezag overdragen om aan de dagelijkse en dringende behoeften van het kind te kunnen voldoen,
- De mogelijkheid bieden aan de pleegouders om in de mate van het mogelijke hun mening te laten kennen voor belangrijke beslissingen betreffende het kind,
- Het recht op persoonlijk contact van het kind met diens ouders na de plaatsing te waarborgen, in zoverre dit in zijn belang is,
- Een eigen beroepsmogelijkheid geven aan de pleegouders met betrekking tot het kind dat zij opvangen.

Tenslotte ben ik verheugd over de invoering door de regering van het verlof van 6 dagen voor de pleeggezinnen.

C.4. Rechtsbescherming van de minderjarige

De Algemeen Afgevaardigde van de Franse Gemeenschap voor de rechten van het kind en de Kinderrechtcommissaris dringen beiden aan op het belang van een betere rechtsbescherming van de minderjarige. Het gaat hier om de verbetering van de toepassing van de principes van het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind dat ons land heeft geratificeerd.

C.3. Donner un statut au parent d'accueil

Lorsqu'un enfant doit être soustrait à son milieu familial, il peut être placé, soit dans une institution, soit dans une famille d'accueil. Actuellement bon nombre d'enfants placés vivent en famille d'accueil. Celles-ci doivent être soutenues dans cette tâche via des facilités de vie journalière diminuant la stigmatisation de l'enfant placé.

Un travail de réflexion reste à aboutir pour élaborer, en concertation avec tous les acteurs de l'accueil familial – et spécialement les Communautés, un statut pour les parents d'accueil. Ce statut doit s'inscrire dans la ligne de la recommandation R (87) 6 du Conseil de l'Europe, respecter l'intérêt supérieur de l'enfant et concilier les intérêts, parfois divergents, des acteurs de l'accueil familial, en particulier les parents de l'enfant et les parents d'accueil.

Ce statut viserait notamment à:

- organiser une délégation de certains aspects de l'autorité parentale pour répondre aux besoins quotidiens et urgents de l'enfant,
- permettre que les parents d'accueil puissent, dans la mesure du possible, faire part de leur avis à propos des décisions importantes concernant l'enfant,
- garantir à l'enfant, dans la mesure de son intérêt, le droit aux relations personnelles après le placement,
- donner aux parents d'accueil un droit de recours propre à propos de l'enfant accueilli.

Enfin, je ne peux que me réjouir de l'introduction, par le gouvernement, du congé de 6 jours pour les familles d'accueil.

C.4. Protéger le mineur en justice

Le Délégué Général de la Communauté Française aux Droits de l'enfant et la Kinderrechtcommissaris insistent tous deux sur l'importance de mieux protéger le mineur en justice. Il s'agit là d'améliorer la mise en œuvre des principes de la Convention internationale des Droits de l'Enfant que notre pays a ratifié.

In vele procedures zouden deze kinderen behoefte hebben gehad aan een advocaat maar hadden ze geen bijstand of zouden ze behoefte hebben gehad om gehoord te worden terwijl dit niet of onvoldoende gebeurde.

Het is noodzakelijk om deze tekortkomingen weg te werken in het belang van het kind.

C.4.1. Recht van de minderjarige op bijstand van een gespecialiseerde advocaat

Wanneer ouders familiale moeilijkheden hebben en er aan een echtscheiding wordt gedacht, zou een advocaat van de kinderen mee kunnen onderhandelen tussen de ouders, die op hun beurt al dan niet worden bijgestaan door hun eigen raadsman.

Wanneer het kind een misdrijf pleegt, is de bijstand van een advocaat die ervaring heeft in zaken met minderjarigen, die moeilijke termen en procedures kan uitleggen en de vragen en bemerkingen van het kind kan verwoorden, absoluut noodzakelijk.

Wanneer kinderen het slachtoffer zijn van delicten, hebben zij nooit een advocaat in persoonlijke naam. Het zijn de ouders die zich burgerlijke partij kunnen stellen. In geval van intra-familiale misdrijven, zal één van de ouders de belangen van het kind behartigen. De erkenning van het slachtoffer dient wellicht ook te gebeuren door middel van de autonome aanduiding van een andere verdediger dan diegene waarop de volwassenen zich beroepen, die het slachtoffer en de vordering van de rechtbank mede begeleidt.

Deze problematiek werd reeds besproken in het Parlement. We zullen de opportuniteit van een wetgevend initiatief bespreken in samenwerking met het Parlement.

C.4.2. De regels met betrekking tot het horen van de minderjarige verbeteren

Uit het artikel 931 van het Gerechtelijk Wetboek, het artikel 56bis en 51 van de wet van 8 april 1965 blijkt dat de regels met betrekking tot het horen van de minderjarige erg gedifferentieerd zijn. Een harmonisering is hierin aangewezen. Bovendien bevat de wetgeving met betrekking tot het horen van minderjarigen lacunes die weggewerkt dienen te worden.

De wetgeving zal worden gewijzigd in samenwerking met het Parlement.

Dans beaucoup de procédures, les enfants auraient eu besoin d'un avocat et n'en ont pas bénéficié ou auraient eu besoin d'être entendus et ne l'ont pas été ou pas suffisamment¹.

Il est important de remédier à ces carences dans l'intérêt de l'enfant.

C.4.1. Droit du mineur d'être assisté par un avocat spécialisé

Lorsque des parents ont des problèmes familiaux et qu'un divorce est envisagé, un avocat des enfants pourrait intervenir dans la négociation entre les parents, eux-mêmes assistés par leur propre conseil.

Lorsque l'enfant est auteur d'un délit l'assistance d'un avocat expérimenté dans l'approche des mineurs, capable d'expliquer les termes difficiles et les procédures et d'exprimer les questions et observations de l'enfant, est une nécessité.

Lorsque des enfants sont victimes de délits, ils n'ont jamais d'avocat en leur nom personnel. Ce sont les parents qui peuvent se constituer partie civile. Lorsqu'il s'agit de délits intrafamiliaux, ce sera un des parents qui défendra, le cas échéant, les intérêts des enfants. La reconnaissance de la victime passe sans doute aussi par la désignation autonome d'un défenseur autre que celui auquel auront recours les adultes qui l'entoure et partage l'action du tribunal.

Cette question a déjà été discutée au Parlement. L'opportunité d'une initiative législative sera débattue en collaboration avec le Parlement.

C.4.2. Améliorer les règles relatives à l'audition du mineur

Il conviendrait d'harmoniser les règles relatives à l'audition du mineur différenciées selon que l'on se trouve sous les articles 931 du code judiciaire, l'article 56bis de la loi du 8 avril 1965 ou encore de son article 51. Par ailleurs, la législation relative à l'audition de mineurs contient des lacunes qui devront être comblées.

La législation sera adaptée en collaboration avec le Parlement.

¹ Audition 19.4.2006, Commission de la Justice de la Chambre, remarques transmises par Stephan Durviaux, Conseiller du Délégué général de la Communauté française aux droits de l'enfant

C.4.3. Regeling van het statuut van de voogd *ad hoc*

Er zal een wet worden aangenomen waardoor de gevatte rechter ambtshalve of op verzoek van de minderjarige dan wel van elke belanghebbende een voogd *ad hoc* zal kunnen aanwijzen wanneer de wettelijke vertegenwoordigers (n)iets ondernemen in strijd met de belangen van de minderjarige of in geval van tegenstrijdige belangen tussen de minderjarige en zijn wettelijke vertegenwoordigers.

Het statuut van de voogd *ad hoc* zal bij wet worden geregeld, die de opleidingscriteria en een effectieve controle van de voogden vastlegt, in samenspraak met de Gemeenschappen. Naar het voorbeeld van de Deontologische Code van de Jeugdbijstand van de Franse Gemeenschap, zal er een deontologische code voor de voogden *ad hoc* worden opgesteld, om hen te helpen in de uitoefening van hun opdracht aan de hand van aandachtspunten en verwijzingen. Deze Code zal worden opgesteld door een Commissie die zal worden aangewezen door de Koning en worden opgericht bij Koninklijk Besluit.

C.5. Uitwerken van een coherent rechtstelsel inzake onbekwaamheid

De rechtsregels die van toepassing zijn op de verschillende onbekwaamheidstatuten wijken sterk van elkaar af. Bovendien zijn bepaalde procedures zoals de gerechtelijke onbekwaamverklaring (art. 489 e.v. van het Burgerlijk Wetboek) en de toevoeging van een gerechtelijk raadsman (art. 513 e.v. van het Burgerlijk Wetboek) in onbruik geraakt, terwijl de procedure van aanwijzing van een voorlopig bewindvoerder (art. 488*bis* e.v. van het Burgerlijk Wetboek) zich sterk ontwikkeld heeft.

De twee statuten die vandaag het meest gebruikt worden zijn het voorlopig bewind en de verlengde minderjarigheid.

Er wordt een parlementair debat geopend over voorstellen hieromtrent. Verenigingen informeren naar de krachtlijnen die een voorstel ondersteunen.

Bovendien heeft België in 2007 het VN-Verdrag ondertekend inzake de rechten van personen met een handicap en dient dit na te leven in haar nationale wetgeving.

Op het vlak van rechtsbescherming erkent artikel 12 van het Verdrag expliciet de rechtspersoonlijkheid van personen met een handicap, dit wil zeggen de handelsbekwaamheid van deze personen om beslissingen voor zichzelf te nemen en dit op voet van gelijkheid met anderen. Dit artikel preciseert evenwel dat de Staten

C.4.3. Régler le statut du tuteur *ad hoc*

Une loi sera adoptée permettant au juge saisi du litige de désigner d'office ou à la demande du mineur ou de tout intéressé un tuteur *ad hoc* en cas d' (in)action des représentants légaux contraire aux intérêts du mineur ou en cas d'opposition d'intérêts entre le mineur et ses représentants légaux.

Le statut du tuteur *ad hoc* sera réglé par la loi, laquelle fixera des critères de formation et un contrôle effectif des tuteurs, en concertation avec les Communautés. Un code de déontologie pour les tuteurs *ad hoc*, à l'instar par exemple du Code de déontologie de l'Aide à la jeunesse de la Communauté française sera établi afin d'aider ceux-ci dans leur mission en offrant des repères et des références. Ce Code sera établi par une Commission désignée par le Roi et adopté par arrêté royal.

C.5. Elaborer un régime juridique cohérent des incapacités

Les règles juridiques qui gouvernent les différents statuts d'incapacité sont fort disparates. De plus, certaines procédures telles l'interdiction judiciaire (art. 489 e.s. du Code civil) et la désignation d'un conseil judiciaire (art. 513 e.s. du Code civil) sont tombées en désuétude, alors que la procédure de désignation d'un administrateur provisoire (art. 488*bis* e.s. du Code civil) s'est par contre fortement développée.

À l'heure actuelle, on peut dire que les deux statuts les plus utilisés sont l'administration provisoire et la minorité prolongée.

Un débat parlementaire s'ouvre sur des propositions en ces matières. Des associations s'inquiètent des lignes de forces qui sous-tendent une proposition.

En outre, la Belgique a signé en 2007 la Convention des Nations Unies relative aux droits des personnes handicapées, qu'elle se doit de respecter dans sa législation nationale.

En matière de protection juridique, l'article 12 de la Convention reconnaît explicitement la personnalité juridique des personnes handicapées, c'est-à-dire la capacité des personnes à prendre des décisions pour elles-mêmes et ce, dans des conditions d'égalité avec les autres. Cet article précise cependant que les États

die Partij zijn passende maatregelen dienen te nemen om personen met een handicap toegang te verschaffen tot de ondersteuning die zij mogelijk behoeven bij de uitoefening van hun handelingsbekwaamheid.

De wetgeving zal aangepast worden overeenkomstig het parlementaire werk en in overleg met de federale entiteiten die belangrijk werk verrichten op vlak van de ondersteuning van personen met een handicap.

C.6. De procedure van vereffening-verdeling verbeteren

Gezien de klachten van zowel de burger als de balies en de notarissen over de lange duur van de gerechtelijke procedure van vereffening-verdeling (art. 1207 tot 1224 van het Gerechtelijk Wetboek), zijn de technische actoren begonnen met de hervorming hiervan. Deze lange duur heeft grote economische gevolgen en schaadt de sereniteit binnen de familie.

In samenspraak met alle betrokken actoren zal de procedure verbeterd worden. Meer in het bijzonder moeten er duidelijke termijnen kunnen worden nageleefd door de partijen, hun advocaten en aangewezen notarissen. Des te meer omdat de traagheid in verschillende procedures meer en meer veroordeeld wordt door het Europese Hof voor de mensenrechten.

De regels inzake de verschillende stappen van de procedure hebben zich bovendien in ruime mate op pretoriaanse wijze ontwikkeld. Teneinde de uniforme toepassing ervan te verzekeren door de Hoven en Rechtbanken, zal de rol van de toekomstige Familierechtbank hierin nog verduidelijkt worden.

C.7. Intra-familiaal geweld

Het overleg over het nationaal plan tegen het geweld tussen partners is van start gegaan. Het zal worden uitgebreid naar alle vormen van geweld tegenover vrouwen (gedwongen huwelijk, eremoorden, genitale verminking). Hoewel het ouderengeweld zich ook in intrafamiliale sfeer afspeelt, lijkt het noodzakelijk deze problematiek verder te bestuderen om tot een specifieke oplossing te komen in een kader dat aanleunt bij het nationaal actieplan.

parties doivent prendre les mesures appropriées pour donner aux personnes handicapées accès à l'accompagnement dont elles peuvent avoir besoin pour exercer leur capacité juridique.

La législation sera adaptée en accord avec le travail parlementaire et en concertation avec les entités fédérées qui assurent un important travail d'accompagnement des personnes handicapées.

C.6. Améliorer la procédure de liquidation-partage

Un travail de refonte de la procédure de liquidation-partage a été entamé par les acteurs techniques tant le citoyen que les barreaux et les notaires se plaignent de la longueur de la procédure judiciaire de liquidation-partage (art. 1207 à 1224 du Code judiciaire). Cette longueur a des conséquences économiques non négligeables et nuit à la sérénité du climat familial.

En concertation avec tous les acteurs concernés, la procédure sera améliorée en particulier quant aux termes et délais clairs devant pouvoir être respectés par les parties, leurs avocats et les notaires désignés. D'autant que la lenteur est de plus en plus condamnée dans différentes procédures par la Cour européenne des droits de l'homme.

Par ailleurs, les règles concernant les différentes étapes de la procédure se sont largement développées de manière prétorienne. Afin d'en assurer une application uniforme par les Cours et Tribunaux, le rôle du futur Tribunal des Familles en cette matière sera précisé.

C.7. Violence intrafamiliale

La concertation sur le plan d'action national contre les violences entre partenaires, a démarré. Il sera étendu à toutes les formes de violences faites aux femmes (mariages forcés, crimes d'honneur, mutilations génitales). Quoique la violence à l'égard des personnes âgées se produise aussi dans le cadre intrafamilial, il semble nécessaire d'étudier cette problématique de manière à lui apporter une solution spécifique dans un cadre proche du plan d'action nationale.

3. De DAVO of het fonds voor alimentatievoordringen

Het aantal eenoudergezinnen blijft toenemen en alle studies tonen aan hoezeer zij potentiële slachtoffers van armoede kunnen worden. Niet verbazend als men het aantal eenoudergezinnen ziet dat de onderhoudsuitkering onregelmatig of helemaal niet betaald krijgt.

In het verleden heeft de wetgever aan deze uitkeringen een specifiek statuut willen geven door ze vatbaar te maken voor beslag ongeacht het inkomen van de schuldena(a)r(en). Er bestaan echter nog bepaalde technische obstakels, zoals bijvoorbeeld inzake toeslag van sociale uitkeringen.

Daarom is het noodzakelijk de dienst voor alimentatievoordringen (DAVO) te versterken en toegankelijker te maken voor een groter aantal gezinnen. Zo zal de verbetering van artikel van het WIB toelaten doeltreffender te zijn wat de compensaties betreft. Toegangsprotocollen tot de verschillende gegevensbanken moeten snel getekend worden teneinde de invorderingsmogelijkheden te versterken.

Op dit ogenblik wordt de DAVO echter te weinig gebruikt gezien het uitblijven van informatiecampagnes voor het grote publiek en de inkomensplafonds die zijn vastgesteld teneinde beroep te mogen doen op deze dienst.

Het is bijgevolg absoluut noodzakelijk een onderzoek te starten betreffende de mogelijkheden deze plafonds te verhogen en de DAVO tevens de mogelijkheid te bieden een groter gedeelte van de door de schuldenaar te betalen onderhoudsuitkering terug te vorderen.

Overigens zou de objectivering van de onderhoudsuitkeringen ervoor moeten zorgen dat deze beter aanvaard worden door de schuldenaren, zodat deze bijgevolg minder in gebreke zullen blijven wat de betaling betreft.

4 . De transversale dimensie van het gezin

Het beleid voor de gezinnen is per definitie transversaal. Het komt in aanraking met familiaal recht, de sociale zekerheid, de gelijkheid tussen de seksen, werk, het intergenerationele, en de strijd tegen de armoede.

3. Le Secal ou le fonds de créances alimentaires

Le nombre de familles monoparentales ne cesse de croître et toutes les études montrent à quel point elles sont potentiellement victimes de la pauvreté. Pas étonnant lorsque l'on sait le nombre de familles monoparentales qui ne perçoivent qu'irrégulièrement ou pas du tout une pension alimentaire.

Le législateur, par le passé, a voulu donner à ces pensions alimentaires un statut spécifique en les rendant saisissables quel que soit le revenu du/des débiteur(s). Cependant, certains freins techniques existent encore comme par exemple en matière de suppléments d'allocations sociales.

C'est pourquoi il est indispensable de renforcer le service de créances alimentaires (Secal) et de le rendre plus accessible à un plus grand nombre de familles. Ainsi, la correction de l'article 334 du CIR permettra d'être plus efficace au niveau des compensations. Des protocoles d'accès aux différentes banques de données doivent être signés rapidement afin de renforcer les possibilités de récupération.

Cependant, le Secal reste, actuellement, trop peu utilisé étant donné l'absence de campagnes grand public et les plafonds de revenus fixés en vue de pouvoir faire appel au fonds de créances alimentaires.

Il est dès lors indispensable de lancer une étude importante pour analyser les paliers possibles de remontée de ces plafonds permettant également au fonds de récupérer dans une plus grande proportion les pensions alimentaires qui doivent toujours être payées par les débiteurs.

Le travail d'objectivation de ces pensions alimentaires devrait par ailleurs permettre une meilleure adhésion des débiteurs à leur obligation et diminuer le nombre de défauts de paiements.

4 . La dimension transversale de la famille

Les politiques destinées aux familles sont par essence transversales. Elles touchent au droit familial, à la sécurité sociale, à l'égalité des genres, à l'emploi, à l'intergénérationnel comme à la lutte contre la pauvreté.

A. Transversaliteit in de communicatie met de gezinnen

De Staten-Generaal I en II hebben het voldoende aangetoond. De oplossingen hangen af van de fiscale, sociale en gezondheidsbevoegdheden alsook van de rechterlijke organisatie.

Na de overleg- en denkfase die plaatsvond in de voorgaande legislatuur is het tijd om de verschillende voorstellen van de Staten-Generaal in de praktijk om te zetten.

Deze voorstellen vormen een uitstekende werkbasis en het is zeker dat mijn werk als Staatssecretaris continu verrijkt zal worden door de conclusies van de Staten-Generaal van familie. Deze zullen natuurlijk geëvalueerd moeten worden en aan deze conclusies zullen bijdragen toegevoegd moeten worden.

Het informaticaportaal dat tot stand is gekomen naar aanleiding van deze Staten-Generaal van familie, en dat ik heb bijgewerkt, moeten een verderzetting en evolutie van deze gedachtegang toelaten teneinde alle gezinnen de kans te bieden om gezin en maatschappij beter gelijktijdig te laten bestaan. Het portaal biedt de gezinnen bovendien een antwoord op hun gebruikelijke vragen door een directe link te leggen naar de betrokken pagina's van de verschillende portalen van de FOD's, ION en communautaire en regionale instellingen.

Het familiesalon zal in het voorjaar van 2009 opnieuw gelanceerd worden naast de vele E-conferenties gericht op de twee hoofdprojecten van deze legislatuur: de objectivering van de onderhoudsuitkeringen en de oprichting van de Familierechtbank.

B. Transversaliteit met andere gezagsniveaus

Het oprichten van een Staatssecretariaat voor Gezinsbeleid bevestigt de aanwezigheid van de familiale dimensie binnen de federale overheid. Ook de Gemeenschappen en Gewesten beschikken over een groot aantal bevoegdheden die het dagelijkse leven van de gezinnen raken. Het is bijgevolg noodzakelijk dat de genomen maatregelen worden overlegd met de federale entiteiten binnen de verschillende interministeriële conferenties zodat voor België een zo geharmoniseerd mogelijke visie inzake gezinsbeleid tot stand komt.

De coördinatie met de Vlaamse, Franse en Duitstalige Gemeenschappen werd reeds opgestart, onder meer betreffende de problematiek rond adoptie. Deze coördinatie zal permanent zijn en uitgebreid worden naar de Gewesten, gemeenten en provincies die ook op

A. Transversalité dans la communication aux familles

Les États Généraux des Familles I et II l'ont à suffisance démontré. Les solutions dépendent des compétences fiscales, sociales, de santé comme de l'organisation judiciaire.

La phase de concertation et de réflexion réalisée sous la précédente législature amène à passer aux actes par la mise en pratique de différentes propositions des États Généraux.

Celles-ci constituent une excellente base de travail et il est certain que mon travail de Secrétaire d'État sera continuellement alimenté par les conclusions de ces États Généraux des Familles. Ces États Généraux devront être évidemment évalués, des contributions vont devoir être apportées à ces conclusions.

Le portail informatique mis en œuvre suite à ces États Généraux des Familles, et que je viens de réactualiser, permet la continuation et l'évolution de la réflexion, en vue de permettre à toutes les familles de mieux faire coexister famille et société. Le portail permet en outre un service aux familles par une mise en relation directe entre les questions habituelles des familles et les pages concernées des différents portails des SPF, OIP et institutions communautaires et régionales.

Le Salon des Familles sera relancé au printemps 2009 dans la foulée de consultations E-colloques centrées sur les deux projets phare de cet exercice: l'objectivation des pensions alimentaires et la préparation du Tribunal de la Famille.

B. Transversalité avec les autres niveaux de pouvoir

La constitution d'un Secrétariat d'État aux politiques des familles affirme la dimension familiale au sein de l'État fédéral. Les Communautés et Régions disposent également d'énormément de compétences touchant le quotidien des familles. Il est par conséquent indispensable que les mesures prises soient concertées avec les entités fédérées au sein des différentes conférences interministérielles afin de dégager, pour la Belgique, une vision la plus harmonisée possible en matière de politique familiale.

La coordination avec les Communautés flamande, française et germanophone, a déjà été entamée notamment sur les problèmes liés à l'adoption. Elle sera maintenue de manière constante, étendue aux Régions, communes et Provinces qui développent également des

hun beurt een gezinsbeleid ontwikkelen. De acties en vertegenwoordigingen op Europees niveau, evenals de voorbereiding van het Voorzitterschap van 2010 zullen hiertoe bijdragen met onder andere een focus op de problemen van kinderonthoeringen en het in overeenstemming brengen van onze verlopen.

C. Transversaliteit binnen de federale bevoegdheden

In navolging van de analyses van de invloed op de omgeving, is het noodzakelijk dat de familiale dimensie een leidraad is in het gezamenlijke beleid dat de federale regering voert. Het specifieke familiale karakter dient op de voorgrond te staan in alle beleidsmateries en in het bijzonder in de volgende:

C.1. Reclame en internet

Onze aandacht zal uitgaan naar de bescherming van minderjarigen tegen internet met behulp via een sensibilisering van de ouders betreffende het gebruik van de nieuwe informatietechnologieën en de aanpak van nieuwe uitdagingen van de evolutie naar het web 2.0.

Niet zelden gebruiken sommige reclames minderjarigen als doelgroep en gemakkelijke prooi. Internet geeft minderjarigen toegang tot een groot aantal diensten of producten die hen op een andere manier niet zijn toegestaan.

De ouders staan meer en meer machteloos tegenover de verleidingen waarmee hun kinderen op het internet in aanraking komen. In overleg met verenigingen en diensten die hierin gespecialiseerd zijn, zal ik bijzondere inspanningen leveren om de begeleidingsrol van de ouder bij het gebruik van de NTIC te ondersteunen.

Ouderlijk toezicht kan echter niet permanent zijn en is evenmin voldoende. Het volstaat na te gaan hoe gemakkelijk het is voor jongeren of minder jongeren op het internet pornografische beelden te vinden en hoe gemakkelijk jongeren toegang kunnen hebben tot gok- en kansspelen op het internet ... om te beseffen dat een wijziging van de wetgeving noodzakelijk is om het aanbod van allerlei diensten die zich tot de minderjarigen richten beter te omlijsten en de minderjarigen bijgevolg te beschermen. Er dient op dit vlak actie ondernomen te worden op Europees niveau.

politiques familiales. Les actions et représentations au niveau de l'Union Européenne et la préparation de la Présidence de 2010 y contribueront avec entre autres un focus sur les problèmes de rapt parentaux et de mise en concordance de nos congés.

C. Transversalité au sein des compétences fédérales

A l'instar des analyses d'impact sur l'environnement, il est indispensable que la dimension familiale mobilise l'ensemble des politiques que le gouvernement fédéral mène. Les spécificités familiales doivent être mises en avant dans chacune des politiques et principalement dans les suivantes:

C.1. Publicité et Internet

La protection des mineurs face à Internet via un programme d'action de sensibilisation des parents à l'usage des nouvelles technologies de l'information ainsi qu'une approche des nouveaux défis inhérents à l'évolution vers le web 2.0 mobiliseront notre attention.

Il n'est pas rare de voir des publicités qui utilisent les mineurs comme cible et comme proie facile. Internet permet à des mineurs l'accès à toute une série de services ou de produits qui leur sont autrement interdits.

Les parents se disent de plus en plus impuissants face aux sollicitations dont leurs jeunes font l'objet sur Internet. En concertation avec des associations et services spécialisés en la matière, je développerai des efforts particuliers d'appui au rôle parental d'accompagnement à l'usage des NTIC.

Mais le suivi parental ne peut être constant et ne suffit pas. Il suffit de voir avec quelle facilité des images pornographiques peuvent être disponibles pour des jeunes ou des moins jeunes sur Internet, avec quelle facilité des jeunes peuvent avoir accès à des jeux de paris et de hasard sur Internet ... pour se rendre compte qu'une modification de la législation est nécessaire en vue de mieux encadrer l'offre de toute une série de services aux mineurs afin de les protéger. Des actions au niveau européen doivent être envisagées dans ce domaine.

C.2. De fiscaliteit

Wat betreft het behoud en de verhoging van de koopkracht dient er een bijzondere aandacht uit te gaan naar de familiale dimensie. De fiscaliteit werd in deze zin reeds aangepast.

Toch dient de familiale dimensie op fiscaal vlak nog herzien te worden

- inzake huisvesting waar een groot gezin nood heeft aan ruimte, verwarming en bijgevolg bijkomende kosten;
- tijdens de schooljaren van kinderen die «op kot» moeten gaan;
- in het kader van de kosten voor de opvang van kinderen;
- wat betreft de belastingvrije quotiteit voor kinderen ten laste.

Het indienen van een bepaald aantal voorstellen zal worden verdergezet opdat er in de wijzigingen op fiscaal vlak rekening wordt gehouden met de familiale dimensie.

Een van deze voorstellen zal betrekking hebben op de creatie een «milieupremie». Het gaat om een dubbel doel:

- tegemoetkomen aan de klimaat-uitdagingen en de Kyoto-doelstellingen op gezinsniveau.
- het onroerende familiegoed beschermen, rekening houdende met de waardevermindering van immobiliën die niet conform zijn aan de milieuvoorschriften.

Teneinde dit te realiseren willen we familiale spaarvormen stimuleren, het systeem van «derde inter-generatie-investeerder», via een fiscale aftrek gelijk aan de interest die de ouders derven als ze geld lenen aan hun kinderen om hen te helpen bij duurzame investeringen.

C.3. De zorgen

De toegankelijkheid tot de gezondheidszorgen is voor elkeen van vitaal belang, in het bijzonder voor de gezinnen en dan vooral wanneer het grote gezinnen zijn. En het is zeker dat zieke personen of kinderen die getroffen worden door ziekten die een grote afhankelijkheid veroorzaken doorwegen op het gezinsleven. Er dienen aanpassingen overwogen te worden van de bestaande maatregelen die de ouders de mogelijkheid bieden aanwezig te zijn bij hun naasten, kinderen of ouderen.

C.2. La fiscalité

Le maintien et l'augmentation du pouvoir d'achat ne peut se passer d'une attention particulière pour la dimension familiale. La fiscalité a déjà été utilisée en ce sens.

La dimension familiale devrait cependant encore être fiscalement revue

- en matière de logement ou une famille multiple nécessite des espaces, du chauffage et donc des charges supplémentaires;
- pendant la scolarité d'enfants qui doivent «koter»;
- dans le cadre des frais d'accueil des enfants;
- en matière de quotité exonérée d'impôts pour enfants à charge.

Un certain nombre de propositions continueront à être introduites en vue de faire en sorte que les modifications en matière fiscale se fassent avec une attention particulière pour la dimension familiale.

L'une de ces propositions sera relative à la création d'une «dote environnementale». L'objectif est double:

- rencontrer les défis climatiques et les objectifs de Kyoto au niveau des familles;
- préserver le patrimoine immobilier familial compte tenu de la dépréciation des biens non conformes aux prescrits environnementaux.

Pour ce faire on imagine de mobiliser l'épargne familiale comme tiers investisseur intergénérationnel via un abattement fiscal correspondant à l'intérêt abandonné en prêtant gracieusement aux enfants pour les aider à réaliser un investissement durable.

C.3. Les soins

L'accessibilité des soins de santé est vitale pour tout un chacun et en particulier pour les familles surtout lorsqu'elles sont nombreuses. Et il est certain que des personnes ou des enfants malades et atteints par des maladies qui engendrent une grande dépendance pèsent sur la vie des familles. Des adaptations des mesures existantes permettant aux parents d'être présents auprès de leurs proches, enfants ou personnes plus âgées doivent être envisagées.

C.4. Migratie

De regering heeft beslist dat gezinnen en personen die niet in aanmerking komen voor uitwijzing, niet in hechtenis gehouden zullen worden.

De regering zal investeren in de oprichting van specifieke onthaalcapaciteiten, die zich onderscheiden van de actuele gesloten centra, voor gezinnen met kinderen in afwachting van hun uitwijzing.

In de mate van het mogelijke zullen de kinderen school kunnen lopen. Indien gezinnen met kinderen uitzonderlijk in gesloten centra dienen te worden opgenomen, net voor hun repatriëring of in geval van zichtbare (manifeste) slechte wil, dan zal dit gebeuren binnen de kortst mogelijke termijn en met de best mogelijke begeleiding.

De regering zal in al haar maatregelen met betrekking tot de problematiek van de opvang van migranten toezien op het respecteren van de gezinnen en de rechten van het kind.

C.5. Diensten voor het publiek

Het blijft noodzakelijk de gezinnen een zo goed mogelijke toegankelijkheid te bieden tot de overheidsdiensten. De trein, de post, de telecommunicatie moeten toegankelijk blijven voor de gezinnen, of het nu gaat over het verstrekken van informatie, openingsuren of prijzen.

f. Internationaal recht

België heeft een hele reeks internationale verdragen ondertekend met betrekking tot de bescherming van minderjarigen, de rechten van het kind ... Uiteraard behoort het ons toe alle Europese en internationale reglementeringen in Belgisch recht om te zetten en zich ernaar te gedragen. België dient een stuwende kracht te zijn in deze materies en meer in het bijzonder voor wat de rechten van het kind betreft, opdat de Belgische kinderen en minderjarigen zich op de best mogelijke wijze mogen ontwikkelen.

C.4. Migration

Le gouvernement a décidé que les familles et les personnes qui ne sont pas susceptibles d'être éloignées ne seront pas détenues.

Le gouvernement investira dans la création de capacités d'accueil spécifique, qui se distinguent des centres fermés actuels, pour les familles avec enfants en attente de leur expulsion.

Dans la mesure du possible, les enfants peuvent suivre l'enseignement dans une école. Si des familles avec enfants doivent être exceptionnellement accueillies dans des centres fermés peu de temps avant leur rapatriement ou en cas de mauvaise volonté manifeste, cela devra se faire pour le laps de temps le plus court possible, avec le meilleur encadrement possible.

Le gouvernement veillera à ces principes de respect des familles et du droit des enfants dans tous les dispositifs qu'il mettra en œuvre pour résoudre les problèmes liés à l'accueil des migrants.

C.5. Les services aux publics

Il demeure indispensable de permettre aux familles la plus grande accessibilité aux services publics. Le train, la poste, les télécommunications doivent rester accessibles aux familles, que ce soit en termes d'information, d'heures d'ouverture ou en matière de prix.

f. Droit international

La Belgique est signataire de toute une série de conventions internationales protégeant les mineurs, les droits de l'enfant ... Il nous incombe, bien entendu, de mettre en œuvre en droit belge l'ensemble des réglementations européennes et internationales et de s'y conformer. Plus particulièrement en ce qui concerne les droits de l'enfant, la Belgique se doit de jouer un rôle moteur en la matière afin de permettre aux mineurs et enfants belges et par répercussion à tous les enfants de se développer de la meilleure manière possible.

België onderscheidt zich echter van zijn partners door de zwakheid van haar evaluaties inzake gezinsbeleid op middellange en lange termijn. Daarom, en omwille van alle aangehaalde transversaliteiten, zal ik de regering voorstellen een voorlichtingsdienst op te richten voor het gezamenlijke gezinsbeleid teneinde de monitoring van de internationale verplichtingen en nationale acties te verzekeren te gunste van de gezinnen.

De Staatssecretaris voor Gezinsbeleid,

Melchior Wathelet

Mais la Belgique se distingue de ses partenaires par la faiblesse de ses évaluations en matière de politiques familiales à moyen et long termes C'est pourquoi, et en raison de toutes les transversalités évoquées, je proposerai au gouvernement la mise en place d'un observatoire des politiques familiales afin d'assurer le monitoring des obligations internationales et des actions nationales au profit des familles.

Le Secrétaire d'État à la Politique des Familles,

Melchior Wathelet